

120 procent: maximale som in Brussel

De kabinetsplannen om piekbelasters uit te kopen, moeten met Brussel worden afgestemd. Boeren reageren afwachtend.

Door onze redacteurs
Sjoerd Klumpenaar en
Liam van de Ven

AMSTERDAM. Het kabinet gaat proberen om de grootste stikstofuitstoters het maximaal haalbare aan compensatie te bieden als ze vrijwillig stoppen. De plannen worden vrijdag gepresenteerd, maar lekten dinsdagavond al grotendeels uit. Wat opviel was dat een fors grotere groep 'piekbelasters' dan de 500 à 600 in het advies-Remkes - 2.000 tot 3.000 bedrijven - in aanmerking komt voor een vergoeding van 120 procent van hun bedrijfs-waarde. De vraag is of dit te rijmen valt met Europese regels voor staatssteun.

Wanneer is daar eigenlijk sprake van? Volgens Pascal Broers, die als advocaat bij MBF Advocaten gespecialiseerd is in staatssteunrecht, draait het om de vraag of een boer voordeel behaalt door de beëindiging van zijn bedrijfsactiviteiten. „Er is sprake van staatssteun als die boer meer compensatie van de overheid ontvangt dan een normale vergoeding van de geleden schade.” De Europese Commissie ziet hierop toe, en kan ingrijpen als er sprake is van ongeoorloofde staatssteun. „Zowel de boer als het kabinet loopt hier een risico”, aldus Broers. „Als regering wil je hier niet voor bestraft worden, en als boer wil je natuurlijk niet dat je compensatie alsnog wordt teruggevorderd.”

Maximale binnen regels

Aan het genoemde percentage van 120 procent van de bedrijfs-waarde zal het waarschijnlijk niet liggen, zo denkt Allard Knook, partner Staats-

steun en Overheidsfinanciering bij PWC en hoogleraar staatssteun aan de Universiteit Utrecht. „Het kabinet zal de uitkoopregeling zo hebben opgesteld dat die precies binnen de Brusselse regels valt. Die 120 procent staat daar al in. Van wat ik tot nu toe heb gezien in de media, lijkt het er sterk op dat er heel goed wordt gekeken naar wat maximaal mogelijk is binnen de regels.” Broers denkt evenmin dat de Europese Commissie de nieuwe regeling op het vergoedingspercentage zal afkeuren. „Hier kan de Commissie wel mee uit de voeten.”

'Onbespreekbaar' dat de overheid alsnog kan overgaan tot onteigening

Voor boeren blijven er genoeg vragen over. Wat is je bedrijf immers waard op het moment dat je eigenlijk op de lijst staat om uitgekocht te worden? Wie bepaalt dat? En vanaf welk moment wordt er gemeten wat die waarde precies is? Daarbij zijn er nog juridische kwesties waar het kabinet met Brussel overeenstemming over moet vinden. Zo moet er volgens de huidige Europese staatssteunregels een garantie komen dat boeren die stoppen niet elders weer opnieuw beginnen. Knook: „Brussel wil voorkomen dat een agrarisch bedrijf dat wordt uitgekocht met Nederlandse staatssteun in Polen opnieuw begint. Dat zou oneerlijke concurrentie zijn

voor de daar al gevestigde Poolse agrariërs, die die steun niet hebben gekregen.” De Europese staatssteunregels voor de agrarische sector worden op dit moment herzien, zegt Knook. „Nederland heeft in een reactie voorgesteld om ruimhartiger om te kunnen gaan met de garantie om niet te stoppen. Bijvoorbeeld door ook als mogelijkheid te bieden dat slechts gedeeltelijk kan worden gestopt.”

Gemengde reacties

Vanuit de agrarische sector wordt afwachtend gereageerd. Branchevereniging LTO Nederland laat via een woordvoerder weten dat de berichtgeving over een regeling positief klinkt, maar dat het eerst de uitwerking wil zien voor er meer uitspraken over te doen. „Details en de uitwerking voor het geheel zijn cruciaal om te weten of de regeling écht voldoet, daarvoor moeten we vrijdag afwachten.”

Wel klinkt er kritiek op het element van dwang. Tegenover de 'wortel' van 120 procent staat vanaf 2024 mogelijk de 'stok': strengere milieueisen bij stikstofgevoelige gebieden en een lager uitkoopbedrag. Volgens interim-voorzitter Henk Bleker van de Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV) is het „onbespreekbaar” dat de overheid uiteindelijk alsnog kan overgaan tot onteigening. „Ik vind het stoere taal, maar maak maar eens bij een rechter overtuigend duidelijk dat één specifieke boer zwaardere milieueisen krijgt opgelegd omdat hij niet meedoet met deze regeling.” Ook de meer radicale belangengroep Agractie stelt voorop dat alle uitkoopplannen op basis van vrijwil-

ligheid moeten zijn. „Als je bij voorbaat over gedwongen uitkoop spreekt, worden boeren terecht kopschuw”, zegt voorzitter Bart Kemp. Of veel leden in zijn achterban zullen in-

gaan op de uitkoopregeling, hangt volgens Kemp af van de precieze uitwerking. „Veel boeren willen stoppen de komende tien jaar, maar dan wel onder de juiste voorwaarden.”

Advertentie

XTR branded content

NESTE MY
Renewable Diesel

Hernieuwbare diesel (HVO) snelle oplossing

'Reduceren CO₂-uitstoot vereist lef transportsector'

De transportsector moet verduurzamen, en snel. Met elektriciteit, waterstof of biodiesel als brandstof daalt de CO₂-uitstoot, maar deze aanpassingen kosten in het algemeen tijd en geld. Hernieuwbare diesel (HVO) is echter meteen te gebruiken.

Scan de QR-code met de camera van uw telefoon en lees het hele artikel.